

Vazektominin eşlerdeki cinsel yaşama etkisi

Mohamad Al-Ali B., Shamloul, Ramsauer J. et al.
Journal of Sexual Medicine 2014;11:2239–2242

Gebeliği önleyici birkaç yöntemden biri de vazektomidir ve bugün dünya çapında yaklaşık 100 milyon erkeğe uygulandığı tahmin edilmektedir. Yapılmasındaki kolaylık yanında düşük morbidite ve komplikasyon oranları ile vazektomi, erkek kontraseptif yöntemleri arasında en elverişli ve etkili yöntem olmuştur. Minör cerrahi ile %99 başarı oranına karşı küçük bir yara ve orta derece bir ağrı gibi morbiditesi düşük komplikasyonlara haiz olması yöntemin daha da yaygınlaşabileceğini düşündürmektedir. Bununla birlikte, aile planlaması yöntemi olarak vazektomi yapılmayı planlayan bazı erkeklerin tereddüt ettiği husus, prosedürün cinsel yaşamları üzerine olan belirsizliğidir.

Literatürde vazektomi sonrası komplikasyonların %1-2 arasında olduğu ve bunların da başta hematoma ve sonra epididimit dahil enfeksiyonlar ve geç dönemde kronik skrotal ağrı olduğu görülmektedir. Nadiren ejakülatta spermin sebat etmesi durumu olabilir ki bu durumda revazektomi planlanmalıdır. Bunun için; son Amerikan Üroloji Birliği kılavuzunda operasyon sonrası 6. ay semen analizine kadar beklenmesi belirtilmiştir. Diğer taraftan vazektomi sonrası cinsel yaşam üzerine yapılmış çalışmalar nicelikten uzak olup birkaç çalışmada post-vazektomi erektil disfonksiyon (ED), psikolojik etkiye bağlanmıştır. Bu erkek çalışmalarında geçerliliği kabul görmüş anketlerin kullanılmadığı görülmektedir. Vazektomize erkeklerin eşlerine ilişkin kadın cinsel fonksiyonları ise, ilk kez bu çalışmada incelenmiştir.

Çok merkezli prospektif olarak düzenlenmiş çalışmaya, etik kurul onayı ve aydınlatılmış onam belgesi alınarak 2010-2012 yılları arasında 76 çift dahil edilmiş. Mevcut eş ile son 12 ay içerisinde cinsel ilişki problemi olanlar çalışma harici bırakılmış. Grubun özelliklerine bakıldığında ortalama yaş erkeklerde 39 ve kadınlarda 37; ortalama çocuk sayısı aile başına 2.6 imiş. Vazektomi öncesi korunma yöntemi olarak en sık doğum kontrol hapı ve sonrasında da sırasıyla kondom ve rahim içi araç tercih edilmiş.

Eşlerin cinsellikleri vazektomiden bir hafta önce ve vazektomi sonrası 6. ayda olmak üzere 2 kere geçerliliği kabul edilen IIEF-15 (International Index of Erectile Function)

ve FSFI (Female Sexual Function Index) anketleri ile değerlendirilmiş.

Geleneksel bistüresiz teknikle vazektomi yapılan erkeklerden ve eşlerinden elde edilen veriler t kare testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Hem erkekler hem de bayanlar için anketlerdeki total skorlar gibi her ana alan dahi ayrı ayrı operasyon öncesi ve sonrası olarak karşılaştırılmıştır. Kadınlardaki toplam skor 66.2 ± 7.8 'den 67.8 ± 7.6 'ya yükselirken tüm alanlarda iyiye gidış görülmüştür. Erkeklerde ise toplam skor 72.9 ± 12 'den 76.9 ± 10 'a çıkmışken sadece koital tatminde bir kötüye gidış tespit edilmiştir. Bu değerlerin istatistiksel analizi yapıldığında, erkeklerdeki yükselmenin anlamlı olmadığını, kadınlardakinin anlamlı olduğunu tespit etmişler. Sonuçları literatürle karşılaştırdıklarında erkekler için cinsel yaşamda ilerleme olduğunu söyleyen yazarlara katılmadıklarını vurguluyorlar. Kadınlardaki ilerlemeyi ise literatürde benzer araştırma olmadığı için karşılaştırmadıklarını tekrar belirtiyorlar. Kadınların skorlarındaki değişiklikleri, korunmasız cinsel ilişki sebebi ile daha az baskı altında seks yapabilmenin verdiği rahatlığa ve özgüvene bağlayabileceklerinden bahsediliyor.

Sonuç olarak, gebeliği önleyici yöntemlerin cinsel ilişki ve tatmin üzerine olan etkileri kullanıcıları tarafından her zaman tartışılmaktadır. Doğum kontrol hapı, kondom, rahim içi araç ve diğer geriye dönüşümü olan ya da olmayan yöntemlerin cinsel yaşam ve tatmin üzerine olan etkileri ve kısıtlamalar, yöntemin kullanılabilirliğini etkilemektedir. Bu husus vazektomi için hem erkek hem de kadın açısından bu çalışmada valide anketler kullanılarak araştırılmıştır ve vazektominin erkek cinsel yaşamına etkisi olmayacağını göstermiştir. Kadınlar açısından hiç çalışılmamış bu konuda FSFI kullanılarak objektif veriler elde edilmiş ve hayatın gerçeği ortaya konulmuştur.

Çeviri

Uzm. Dr. Seyit Erkan Eyyüpoğlu¹, Doç. Dr. Memduh Aydın²
¹Sabancıoğlu Şerefeddin EAH, Üroloji Kliniği, Amasya
²Gaziosmanpaşa Taksim EAH, Üroloji Kliniği, İstanbul